

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту розпорядження Кабінету міністрів України « Про схвалення Стратегії розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року»

1. Мета

Мета розпорядження – визначення курсу формування та реалізації політики у сфері розвитку інноваційної діяльності на період до 2030 року, створення сприятливих умов для провадження інноваційної діяльності, визначення засад державної політики у сфері розвитку інновацій, підтримки та стимулювання інноваційної діяльності.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Україна представлена у декількох міжнародних рейтингах, які оцінюють інноваційний потенціал та інноваційну спроможність. Динаміка рейтингів України за чотирма підходами щодо оцінки спроможності до інновацій за 2014-2022 рр. дозволяє дійти висновку про недостатність вжитих заходів формування та реалізації політики. Існує дуже значна потреба у підтримці інноваційної діяльності як державою, так і бізнесом. Більш того, збройна агресія російської федерації вимагає консолідації та пріоритизації у процесі розподілу дуже обмеженого ресурсу для захисту держави.

Основою української інноваційної конкурентоспроможності є людський капітал, а також знання й результати наукових досліджень. Однак, слабкі державні інституції та несприятливе середовище для ведення інноваційного бізнесу заважають розкриттю підприємницького потенціалу, створюють перешкоди для комерціалізації інновацій та їх впливу на зростання ВВП.

Всі елементи національної екосистеми інновацій відчують негативний вплив через скорочення витрат на дослідження і розробки.

Як наслідок, зменшилась привабливість дослідницької системи для молодих науковців, кількість дослідників значно скорочується, рівень розвитку інноваційної інфраструктури є недостатнім, інструменти інституційної та фінансової підтримки інноваторів є обмеженими, захист прав інтелектуальної власності потребує посилення для посилення патентної активності, погіршилась спроможність експортувати товари з високою доданою вартістю.

Доповідь «Глобальний інноваційний індекс – 2023» (далі – ГІІ) Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) відводить Україні 55-те місце серед 132 економік, 45 місце за результатами інноваційної діяльності.

Європейське інноваційне табло (далі – ЄІТ) надає порівняльну оцінку сильних та слабких сторін інноваційних систем 27 країн-членів ЄС та 10 сусідніх країн, включаючи Україну. У звіті ЄІТ – 2023 список «Інноваційного табло» показує про невтішну динаміку розвитку системи інновацій в країні » у підсумку набирає 31 бали з 160 можливих. ЄІТ відносить Україну до категорії “зростаючих інноваторів”. До сильних сторін української інноваційної екосистеми ЄС відносить експорт наукових послуг; відносно сильний сектор екологічних технологій; рівень зайнятості у науковій діяльності; рівень витрат у сфері венчурного капіталу; витрати на інновації, не пов’язані дослідницькими роботами. До слабких сторін віднесено реалізації інноваційної продукції, кількості міжнародних наукових співпублікацій та рівень витрат на дослідження та розробку у державному секторі. Багато категорій даних наразі не є доступними через вплив обмежень воєнного стану.

На сьогодні основними органами державної влади, які формують політику у сфері інноваційної діяльності є наступні 4 міністерства: Міністерство освіти і науки України – забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах освіти і науки, наукової, науково-технічної діяльності, інноваційної діяльності в зазначених сферах, трансферу (передачі) технологій; Міністерство економіки України – забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інноваційної діяльності в реальному секторі економіки; Міністерство цифрової трансформації України – забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері цифрових інновацій та технологій; Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України – забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інноваційної діяльності у стратегічних галузях промисловості.

Не зважаючи на вплив інноваційної діяльності на значну кількість процесів життєдіяльності суспільства, питання формування політики у цьому напрямку вимагає консолідованого та системного підходу, а реалізація цієї політики значного посилення. Стратегія є способом системного погляду на розподіл ресурсів держави для ефективного впровадження політики розвитку інноваційної діяльності. У свою чергу, заходи щодо підтримки інноваційної діяльності формуються та реалізуються у кожній сфері окремо.

Існуюча державна політика щодо вирішення проблем у сфері інноваційної діяльності, має обмежений вплив та вимагає перегляду для мінімізації корупційних ризиків та ефективного витрачання ресурсів держави. Кардинально нові умови, порівняно із умовами прийняття Стратегії, яку було ухвалено у 2019 році, вимагають нове глобальне стратегічне бачення інноваційної діяльності в Україні із врахуванням обмежень, пов'язаних з об'єктивною спроможністю української держави.

Водночас, об'єктивно виникли нові пріоритети стосовно досягнення Цілей сталого розвитку, процесу європейської інтеграції України та приєднання до Організації економічного співробітництва та розвитку.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом акта передбачається визнати таким, що втратило чинність розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. №526-р “Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року”.

Проєктом акта пропонується забезпечити формування єдиного бачення щодо наступних аспектів розвитку інноваційної діяльності:

- формування системи заходів щодо стимулювання, активізації інноваційної діяльності та забезпечення сприятливих умов для її провадження;
- передбачення необхідного нормативно-правового регулювання у сфері інноваційної діяльності;
- забезпечення умов для функціонування національної інноваційної екосистеми та її розвитку, створення ефективної інфраструктури у сфері інноваційної діяльності та забезпечення доступу до неї;
- створення державою найзручніших умов для бізнесу, стартапів, науковців, інвесторів і міжнародних партнерів для створення інновацій, які критично важливі для захисту, відбудови та підтримки процесу трансформації України;
- сприяння розвитку системи освіти, спрямованої на підготовку висококваліфікованих кадрів для участі в інноваційній діяльності;
- проведення моніторингу інноваційної діяльності;
- забезпечення захисту прав інтелектуальної власності для захисту здобутків інноваційної діяльності та стимулювання її розвитку;
- проведення дерегуляції для забезпечення найкращих можливостей для розвитку та створення сприятливого клімату для інвестицій;
- забезпечення міжнародного співробітництва в сфері інноваційної діяльності та імплементації концепції відкритих інновацій.

4. Правові аспекти

Проект акта розроблено в ініціативному порядку відповідно до пріоритету 13.5 «Розвиток науки та інновацій» Програми діяльності Кабінету Міністрів України, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 року № 471.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Фінансово-економічне обґрунтування для забезпечення реалізації проекту акта перебуває у розробці.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта вноситься на громадське обговорення відповідно до вимог Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 996. Зауваження і пропозиції заінтересованих сторін буде враховано та звіт опубліковано.

Проект акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної.

Проект акта стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності і буде надісланий на розгляд Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, що:
стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції;
стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;
впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією;
створюють підстави для дискримінації.

Проект акта буде надіслано до Національного агентства з питань запобігання корупції для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи.

8. Прогноз результатів

У сфері інтересів держави прийняття акта дозволить організувати системний підхід до формування політики у сфері інноваційної діяльності та забезпечити розвиток і ефективну взаємодію елементів національної інноваційної екосистеми, яка зможе стати рушієм прискореного економічного зростання.

Критеріями оцінки ефективності є такі показники:

частка інноваційних підприємств у загальній кількості підприємств;
частка реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції;

обсяг коштів, виділених на підтримку та розвиток інноваційної діяльності;

місце України у світових рейтингах, пов'язаних з інноваціями, зокрема показників «Інновації» та «Технологічна готовність» Індексу глобальної конкурентоспроможності Всесвітнього економічного форуму, Глобального інноваційного індексу, в Європейському інноваційному табло, Індексі приваблювання талантів, Індексі людського розвитку.

Реалізація проекту акта не впливає на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами.

Проект акта впливає на суспільні відносини у сфері наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності.

Вплив на інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
------------------------	---	------------------------------

<p>Вчені, фізичні особи, що займаються інноваційною діяльністю (більше 120 тисяч осіб)</p>	<p>Позитивний</p>	<p>Створюються сприятливі та мотиваційні умови і можливості для стимулювання співпраці науковців між собою, а також науковців із іншими учасниками інноваційної діяльності та представниками бізнес-середовища, комерціалізації інноваційної продукції</p>
<p>Заклади вищої освіти та наукові установи (1600)</p>	<p>Позитивний</p>	<p>Розширюється мережа інноваційної інфраструктури, яка сприятиме активізації процесу комерціалізації</p>
<p>Інноваційно-орієнтовані суб'єкти господарювання (1431) Елементи інноваційної інфраструктури (1185)</p>	<p>Позитивний</p>	<p>Сприятиме налагодженню комунікації та співпраці суб'єктів господарювання із науковим середовищем, продукуватиметься більша кількість якісних інновацій, які будуть цікаві ринку та відповідатимуть його запиту, тому в подальшій перспективі вплив – позитивний</p>

Віцепрем'єр-міністр з інновацій, розвитку освіти, науки і технологій України — Міністр цифрової трансформації України

Михайло ФЕДОРОВ

« ____ » _____ 2023 року